

(The Brussels Journal, 20.11.2009)

Херман ван Ромпај (Herman Van Rompuy). Навикните се на то име. Он је први председник Европске уније (ЕУ) која је ратификовањем Лисабонског уговора од стране свих 27 држава – чланица почетком новембра, [трансформисана](#) у истинске Сједињене Европске Државе (СЕД)

Председник Европе [није изабран на изборима](#) . Он је именован на једном тајном састанку шефова влада 27 чланица ЕУ. Одабрали су једног из својих редова. Херман ван Ромпај је био премијер Белгије. Знао сам га још онда када је, тек, оклевајући започињао своју политичку каријеру.

Да би се разумео Херман, треба знати нешто о Белгији, малој земљи Западне Европе, и прототипу ЕУ. Белгијанци не постоје као нација. Белгија је вештачка држава коју су, као политички компромис и експеримент велике силе саставиле 1830. године. Земља се састоји од 6 милиона Холанђана који живе у Фландрији, њеној северној половини, и 4 милиона Француза који живе у Валонији, њеној јужној половини. Белгијски Холанђани, који се зову Фламандци, више би волели да су остали део Холандије, како је то било до 1830. године, док би белгијски Французи, звани Валонци, више волели да се прикључе Француској. Уместо тога, присиљени су да живе заједно у једној држави.

Белгијанцима се њихова земља не свиђа. Они је презиру. Кажу да не представља ништа. Не постоје Белгијанци – патриоти, јер нико није вољан да гине за неку заставу која не представља ништа. Баш због тога што Белгија не представља ништа, мултикулти-идеолози воле Белгију. Они кажу да без патриотизма не би било ни ратова и цео свет би био бољи. Штоно поја Џон Ленон (John Lennon): „Замисли да нема држава, што није тешко – ничег за шта да убијаш ил` мреш, а ни вера нема (*Imagine there's no countries, it isn't hard to do, nothing to kill or die for, and no religion too*)”.

Белгијски политичари су 1957. године стајали уз колевку ЕУ. Циљ им је био да целу Европу претворе у једну Велику Белгију, тако да међу народима који ће бити укључени у јединствену вештачку супердржаву више неће бити могући ратови.

Међутим, подробнији поглед на Белгију, ту лабораторију Европе, показује да тој земљи фали и нешто више од патриотизма. Њој недостају демократија, поштовање законитости и политички морал. У својој књизи из 1985. године, *Непостојећа већина* [*De Afwezige Meerderheid*],

покојни фламански филозоф Лоде Клес [

[Lode Claes](#)

(1913-1997)] тврдио је да без идентитета и осећања истинске националне државности, не може бити ни демократије, ни моралности.

Један од људи на које је теза др Клеса имала дубок утицај био је млади политичар по имену Херман ван Ромпај. Средином 80-их година, Ван Ромпај – конзервативни римокатолик, рођен 1947. – био је активан у омладинској секцији фламанске Хришћанско-демократске партије. Писао је књиге и чланке о важности традиционалних вредности, улози вере, заштити нерођене деце, хришћанским коренима Европе и потреби да се све то очува. Недемократска и аморална природа белгијске политике га је одбијала и доводила до неке врсте кризе савести. Лоде Клес, који се ближио пензији, пружио је Херману могућност да га наследи као директор *Трендова* (*Trends*), белгијског финансијско-економског недељног магазина. У том контексту сам се и ја упознао са Херманом. Једног дана ме је позвао на ручак да ме упита да ли бих – уколико он прихвати понуду да уђе у новинарство – и ја био вољан да му се придружим. Тада ми је казао да размишља да напусти политику и разматра могућности професионалног живота на који би се запутио.

Међутим, нисам сигуран шта се тачно затим догодило. Можда су до вођства Хришћанско-демократске партије допрле гласине да Херман, бриљантни економиста и интелектуалац, размишља о напуштању политике; можда су му учинили понуду коју није могао одбити (*an offer he could not refuse*). Херман је остао у политици. Постао је сенатор и ушао у владу као државни секретар. А 1988. постао је вођа владајуће Хришћанско-демократске партије.

Путеви су нам се повремено укрштали до 1990. године, када је белгијски Парламент изгласао изузетно либерални закон о абортусу. Белгијски краљ Бодуан (Baudouin [1930-1993]), дубоко верујући римокатолик, који је патио због тога што он и супруга нису могли да имају децу, рекао је пријатељима „да ће радије абдицирати него да потпише тај закон“. Белгијски политичари, убеђени да краљ блефира, нису желели да грађани Белгије сазнају о краљевом противљењу том закону. Ја сам о томе писао на „оп-ед“ странама *Волстрит џорнала* (*The Wall Street Journal*). Због тога сам био критички опоменут после љутитог телефонирања тадашњег белгијског премијера, једног од

хришћанских демократа, уреднику белгијских новина (свом ранијем представнику за штампу) за које сам тада радио. Више ми није било дозвољено да пишем за стране новине о белгијским унутрашњим питањима.

У априлу 1990. године краљ је, заиста, поводом питања абортуса и абдицирао. Хришћанско-демократска партија под вођством Хермана ван Ромпаја, који је себе увек поносно истицао као доброг римокатолика, тада је успела да савет министара потпише један од најлибералнијих европских закона о абортусу – што је била процедура коју је предвиђао Устав Белгије за ситуације када нема Краља. Онда су следећег дана изгласали да се краљ поново врати на престо. Ја сам о целој тој афери написао [критички чланак](#) за

Волстрит џорнал,

после чега сам одмах био отеран из мог листа “због тешког кршења понашања”. После неколико недеља, срео сам Хермана на свадби једног заједничког пријатеља. Пришао сам му да прођаскамо. Могао сам приметити да се осећао веома неугодно. Избегавао је да нам се очи сретну и прекинуо разговор што је пре могао. Од тада више нисмо разговарали.

Херманова политичка каријера се наставила. Постао је министар за буџет Белгије и заменик премијера, па председник Представничког дома, и најзад – премијер. Наставио је са објављивањем интелектуалних и интелигентних књига, али уместо да брани концепт добра, сада је бранио концепт “мањег зла”. А почео је и да пише хаику.

Пре две године, Белгија се суочила са најдубљом кризом од свог настанка. Држава је била на ивици колапса после пресуде Врховног суда да је неуставан дотадашњи изборни округ Брисел-Хале-Филфорде (Brussels-Halle-Vilvoorde – BHV), који се састојао од двојезичне престонице Брисела и околног холандско-језичног краја Хале-Филфорде, и да Парламент мора да исправи то стање. Пресуда је донета због тужбе о неуставности тог изборног округа, који би требало поделити на двојезични округ Брисел и холандско-језични округ Хале-Филфорде. Ту тужбу је поднео нико други до... Херман ван Ромпај, Фламанац, становник округа Хале-Филфорде.

Међутим, 2003. године Хришћански демократи нису били у влади, и Херман је био вођа опозиције. Намера његове тужбе је била да изазове проблеме либералној влади Белгије, која је одбила да подели BHV округ јер су францускојезичне владине партије одбиле да прихвате пресуду Врховног суда. Фламански Хришћански демократи кренули су у предизборну кампању за опште изборе у јуну 2007. године, и главна тема им је била

обећање да ће, чим уђу у владу, *они* поделити BHV. Херман је предводио кампању на ту тему; његова партија је победила на изборима и постала највећа политичка партија Фландрије.

Белгијска политичка криза се развучила од јуна до децембра 2007. године, јер се показало да је немогуће саставити владу од довољног броја холандскојезичних (фламанских) и францускојезичних (валонских) политичара. Фламанци су захтевали да се BHV округ подели у складу са пресудом Врховног суда, док су Валонци то одбијали. На крају крајева, фламански Хришћански демократи су попустили, прекршили изборно обећање дато својим гласачима и пристали да уђу у владу без поделе BHV округа. Што је још горе, нова влада има више францускојезичних министара од холандскојезичних и нема подршку већине Фламанаца у Парламенту, мада Фламанци представљају већину (60%) белгијског становништва. Херман је постао председавајући Парламента. На том положају, морао је да спречи Парламент и његове посланике Фламанце да изгласају закон о подели BHV округа. Уз употребу свих могућих врста трикова у томе је успео. Једног дана је, чак, наредио да се [браве сале за пленарне састанке промене](#), тако да Парламент није могао да се састане да гласа о тој тачки. Другом приликом, није се појављивао на дужности током целе недеље, како би избегао да отвори писмо којим се захтева да се питање BHV стави на дневни ред. Његове тактике биле су крунисане успехом.

Када је у децембру 2008, услед једног финансијског скандала, тадашњи премијер Белгије био принуђен да поднесе оставку, Херман је постао нови шеф предоминантно францускојезичне владе Белгије, која уопште не представља већинску етничку групацију становника Белгије. Током претходних 11 месеци, он је успео да вешто одлаже било какво скупштинско гласање о питању BHV округа – чиме је продужио стање које је Врховни суд, одговарајући на његову сопствену (Херманову) тужбу из 2003, прогласио неуставним.

А сада, Херман је узнатрпевао да води Европу. Као и Белгија, ЕУ је једна недемократска институција којој су потребни лукави руководиоци који су у стању да се одрекну свега оног у што су некада веровали и који знају како да народу наметну одлуке које су противне народним жељама. Врло важно за демократију, морал, или за владавину законитости. Они који су изнад нас, боље од нас знају шта је за нас добро. А Херман је сада један од оних који су изнад нас. Прешао је дугачак пут од онда када је био згађен политике у белгијском стилу.

Херман је – као и Саруман [\[1\]](#), Толкинов мудри чаробњак из „Господара прстенова“, који

је прешао на супротну страну. Некада је ценио оне ствари које и ми ценимо. Али – више не! Изградио је себи високу кулу одакле влада над нама [2]

.

Пол Белин (*Paul Belien*) је аутор књиге „Бриселски престо – Британија, Сакс-Кобурзи и белгијанизација Европе“ ([A Throne in Brussels – Britain, the Saxe-Coburgs and the Belgianisation of Europe](#)), *Imprint Academic, Exeter (UK), Charlottesville, VA (US)*

(Превод са енглеског: **Василије Клефтакис**)

<http://www.brusselsjournal.com/node/4181>

[1] Мудрац и чаробњак Саруман (из дела Толкина „Господар прстенова“ и других), био је познат и под именима Саруман Мудри (*SarumantheWise*), Курумо (*Curumo*), и др. Од свих Истаријанаца он је био тај који је најдубље проучио тактике непријатеља, Саурона. Располагао је натприродним моћима, од којих је најопаснија био његов глас, који је био тако милозвучан да је њиме могао кварити и заводити остале јунаке. (Прим. прев.) [

[2] Његов први говор после избора за председника ЕУ био је... на француском језику. Треба знати да добар део фламанске елите још увек пати од комплекса ниже вредности у односу на францускојезичну елиту која је раније суверено владала над Белгијом. (Прим. прев.)